

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2020/466,**30. märts 2020,****ajutiste meetmete kohta, mida rakendatakse inimeste, loomade ja taimede tervist ning loomade heaolu mõjutavate riskide ohjamiseks ajal, kui liikmesriikide kontrollisüsteemides esineb teatavaid tõsisid koroonaviirushaigusega (COVID-19) seotud häireid****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrust (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus), ⁽¹⁾ eriti selle artikli 141 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2017/625 on muu hulgas sätestatud eeskirjad, mis käsitlevad ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemist liikmesriikide pädevate asutuste poolt. Samuti antakse sellega komisjonile õigus võtta rakendusaktiga vastu asjakohased ajutised meetmed, mis on vajalikud muu hulgas inimeste, loomade ja taimede tervist ning loomade heaolu mõjutavate riskide ohjamiseks, kui on tõendeid, et liikmesriigi kontrollisüsteem on tõsiselt häiritud.
- (2) Praegune koroonaviirushaigusega (COVID-19) seotud kriis kujutab endast erakordset ja enneolematut väljakutset liikmesriikide suutlikkusele viia täielikult läbi ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid kooskõlas ELi õigusaktidega.
- (3) Oma suunistes tervise kaitseks ning kaupade ja esmatahtsate teenuste kättesaadavuse tagamiseks ette nähtud piirihaldusmeetmete kohta ⁽²⁾ rõhutas komisjon, et praeguses olukorras ei tohiks see mõjutada ühtse turu sujuvat toimimist. Lisaks peaksid liikmesriigid jätkuvalt tagama kaupade ringluse.
- (4) Määruse (EL) 2017/625 kohaselt on liikmesriigid kohustatud looma kontrollisüsteemi, kuhu kuuluvad ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemiseks määratud pädevad asutused. Eelkõige peab pädevatel asutustel vastavalt kõnealuse määruse artikli 5 lõike 1 punktile e olema piisav arv sobiva kvalifikatsiooniga kogenud töötajaid või olema võimalik sobiva kvalifikatsiooniga kogenud töötajaid rakendada, et ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid oleks võimalik läbi viia tõhusalt ja tulemuslikult.
- (5) Praeguse COVID-19ga seotud kriisi ajal on liikmesriigid inimeste tervise kaitseks kehtestanud oma elanikkonnale märkimisväärseid liikumispriiranguid.
- (6) Mitu liikmesriiki on komisjonile teatanud, et selliste liikumispriirangute tagajärjel on nende suutlikkus rakendada ametlikuks kontrolliks ja muudeks ametlikeks toiminguteks sobivaid töötajaid, nagu on nõutud määruses (EL) 2017/625, tõsiselt häiritud.

⁽¹⁾ ELT L 95, 7.4.2017, lk 1.⁽²⁾ C(2020) 1753 final, 16. märts 2020.

- (7) Mitu liikmesriiki on teavitanud komisjoni konkreetset sellise ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingutega seotud raskustest, mille puhul on vaja kontrollijate füüsilist kohalolekut. Esmajoones esineb raskusi seoses loomade kliinilise läbivaatusega, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja mitteloomse toidu ja sööda teatavate kontrollidega ning liikmesriikide määratud ametlikes laborites proovide analüüsimisega.
- (8) Kooskõlas ühtsel turul elusloomade ja loomse paljundusmaterjaliga kauplemist reguleerivate ELi õigusaktidega, eelkõige nõukogu direktiividega 64/432/EMÜ, ⁽³⁾ 88/407/EMÜ, ⁽⁴⁾ 89/556/EMÜ, ⁽⁵⁾ 90/429/EMÜ, ⁽⁶⁾ 91/68/EMÜ, ⁽⁷⁾ 92/65/EMÜ, ⁽⁸⁾ 2006/88/EÜ, ⁽⁹⁾ 2009/156/EÜ ⁽¹⁰⁾ ja 2009/158/EÜ, ⁽¹¹⁾ peavad loomade ja loomse paljundusmaterjali saadetistega kogu liikmesriikidevahelise veo ajal kaasas olema loomatervise sertifikaatide originaalid.
- (9) Samuti on mitu liikmesriiki komisjonile teada andnud, et praegu ei ole võimalik teha kooskõlas ELi õigusaktidega ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mille tulemusena allkirjastatakse ja antakse välja ametlike sertifikaatide ja ametlike kinnituste paber kandjal originaale, mis peaksid loomade ja loomse paljundusmaterjali saadetistega liikmesriikidevahelisel veol või nende liitu sisenemisel kaasas olema.
- (10) Seepärast tuleks ajutiselt lubada alternatiivi paber kandjal ametlike sertifikaatide ja kinnituste originaalide esitamisele, võttes arvesse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2019/1715 ⁽¹²⁾ osutatud kaubanduse kontrolli- ja ekspertsüsteemi (TRACES) kasutamist registreeritud kasutajate poolt ning seda, et TRACESil ei ole praegu tehnilist võimekust väljastada elektroonilisi sertifikaate kooskõlas kõnealuse rakendusmäärusega. See alternatiiv ei tohiks piirata määruse (EL) 2017/625 kohast ettevõtjate kohustust esitada originaaldokumendid, kui see on tehniliselt teostatav.
- (11) Seda eriolukorda arvestades tuleks võtta meetmeid pädevate asutuste töötajate tervist oluliselt mõjutavate riskide vältimiseks, ilma et see takistaks loomadest, taimedest ja nendest saadud toodetest inimeste, loomade ja taimede tervisele tulenevate riskide ning loomade heaolu mõjutavate riskide ennetamist. Samal ajal tuleks tagada liidu toidutarneahelat käsitlevatele õigusaktidele tuginedes ühtse turu nõuetekohane toimimine.
- (12) Seepärast peaksid liikmesriigid, kellel on tõsiseid raskusi oma olemasolevate kontrollisüsteemide käitamisega, saama kohaldada käesolevas määruses sätestatud ajutisi meetmeid ulatuses, mis on vajalik nende kontrollisüsteemide tõsiste häiretega toimetulekuks. Liikmesriigid peaksid võtma kõik vajalikud meetmed, et võimalikult kiiresti parandada tõsised häired oma kontrollisüsteemides.
- (13) Käesolevas määruses sätestatud ajutisi meetmeid kohaldavad liikmesriigid peaksid sellest teavitama komisjoni ja teisi liikmesriike ning samuti teavitama neid meetmetest, mis on võetud määruse (EL) 2017/625 kohase ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemisel tekkinud raskuste ületamiseks.

⁽³⁾ Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta (EÜT L 121, 29.7.1964, lk 1977/64).

⁽⁴⁾ Nõukogu 14. juuni 1988. aasta direktiiv 88/407/EMÜ, millega sätestatakse koduveiste sügavkülmutatud sperma ühendusesise kaubanduse ja impordi suhtes kohaldatavad loomatervishoiunõuded (EÜT L 194, 22.7.1988, lk 10).

⁽⁵⁾ Nõukogu 25. septembri 1989. aasta direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesise kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1).

⁽⁶⁾ Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/429/EMÜ, millega sätestatakse kodusigade sperma ühendusesise kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 62).

⁽⁷⁾ Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ ühendusesisest lammaste ja kitsedega kauplemist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19).

⁽⁸⁾ Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjade sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse (EÜT L 268, 14.9.1992, lk 54).

⁽⁹⁾ Nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta direktiiv 2006/88/EÜ vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiunõuete ning teatavatel veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrje kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 14).

⁽¹⁰⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/156/EÜ hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (ELT L 192, 23.7.2010, lk 1).

⁽¹¹⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/158/EÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (ELT L 343, 22.12.2009, lk 74).

⁽¹²⁾ Komisjoni 30. septembri 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/1715, millega kehtestatakse ametliku kontrolli teabehaldussüsteemi ja selle süsteemikomponentide toimimise eeskirjad (IMSOCi määrus) (ELT L 261, 14.10.2019, lk 37).

- (14) Käesolevat määrust tuleks kohaldada kahe kuu jooksul, et hõlbustada ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute kavandamist ja tegemist COVID-19ga seotud kriisi ajal. Võttes arvesse mitmelt liikmesriigilt saadud teavet, mis viitab sellele, et ajutised meetmed tuleks sätestada otsekohe, jõustub käesolev määrus järgmisel päeval pärast selle avaldamist.
- (15) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesoleva määrusega kehtestatakse ajutised meetmed, mis on vajalikud inimeste, loomade ja taimede tervist ning loomade heaolu mõjutavate riskide ohjamiseks, et leevendada liikmesriikide kontrollisüsteemide tõsiseid toimimishäireid COVID-19ga seotud kriisi ajal.

Artikkel 2

Liikmesriigid, kes soovivad kohaldada käesolevas määruses sätestatud ajutisi meetmeid, teavitavad sellest komisjoni ja teisi liikmesriike, samuti teavitavad nad neid meetmetest, mida on võetud määruse (EL) 2017/625 kohase ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemisel nendes liikmesriikides tekkinud raskuste ületamiseks.

Artikkel 3

Ametlikku kontrolli ja muid ametlike toiminguid võivad erandkorras teha üks või mitu füüsilist isikut, kes on selleks saanud pädevalt asutuselt eriloa oma kvalifikatsiooni, väljaõppe ja praktiliste kogemuste alusel, kes on mis tahes sidevahendi abil pädeva asutusega ühenduses ning kes peavad niisuguse ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemiseks järgima pädeva asutuse juhiseid. Need isikud peavad tegutsema erapooletult ning neil ei tohi olla huvide konflikti seoses nende tehtava ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingutega.

Artikkel 4

Ametliku sertifikaadi või ametliku kinnituse ametlikku kontrolli või sellise dokumendiga seotud muid ametlike toiminguid võib erandkorras teha sellise sertifikaadi või kinnituse originaali elektroonilise koopiaga või sertifikaadi või kinnituse elektroonilise vormiga, mis on TRACESis täidetud ja esitatud, tingimusel et isik, kes peab ametliku sertifikaadi või ametliku kinnituse esitama, esitab pädevale asutusele kinnituse selle kohta, et ametliku sertifikaadi või ametliku kinnituse originaal esitatakse niipea, kui see on tehniliselt võimalik. Sellise ametliku kontrolli ja muude ametlike toimingute tegemisel peab pädev asutus võtma arvesse asjaomaste loomade ja kaupade mittevastavuse riski ning varasemate ametlike kontrollide tulemusi, millega kontrolliti ettevõtjaid ja seda, kas nad täidavad määruse (EL) 2017/625 artikli 1 lõikes 2 osutatud norme.

Artikkel 5

Ametlikku kontrolli ja muid ametlike toiminguid võib erandkorras teha järgmiselt:

- a) niisuguste analüüside, uuringute või diagnooside puhul, mis tuleb teha või panna ametlikus laboris, võib seda teha mis tahes labor, mille pädev asutus on ajutiselt selleks määranud;
- b) kättesaadavate kaugsidevahendite abil, kui määruse (EL) 2017/625 artiklis 14 osutatud ametlike kontrollide meetodid ja võtted eeldavad füüsilist kohtumist ettevõtjate ja nende töötajatega.

Artikkel 6

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse 1. juunini 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. märts 2020

Komisjoni nimel
eesistuja
Ursula VON DER LEYEN
